

Motion till riksdagen 2010/11:So290

av **Johan Pehrson (FP)**

Insatser enligt LSS för personer med grava synskador

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör överväga initiativ till att tydliggöra LSS-lagstiftningen så att fler människor med grava synskador får de insatser som de har behov av.

Motivering

Intentionen med lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är att människor med funktionsnedsättning ska garanteras goda levnadsvillkor. LSS tillförsäkrar människor med betydande och varaktiga funktionshinder rätt till stödinsatser som de behöver för att kunna leva ett jämlikt och värdigt liv. Även anhörig till en person som omfattas av LSS har rätt att begära råd och stöd för att underlätta det vardagliga gemensamma livet med den funktionshindrade.

Försäkringskassan fastslår vidare vikten av att föräldrar till barn med funktionsnedsättning får möjlighet att lära sig mer om sitt barns funktionshinder och hur de kan stödja sitt barn. Därför kan föräldrar, till barn som omfattas av LSS, få ersättning i form av tillfällig föräldrapenning för tio kontaktdagar per år, från barnets födelse tills barnet fyller 16 år.

När LSS-lagstiftningen infördes under den dåvarande borgerliga regeringen var det ett stort framsteg. Det är av hög prioritet att värna LSS och de möjligheter som denna rättighetslagstiftning inneburit och innebär för personer med funktionsnedsättning, samtidigt som de brister som finns i dagens lagstiftning och/eller rättspraxis ses över och undanröjs.

I den proposition som skrevs av bland annat Folkpartiet liberalernas dåvarande partiledare definierades lagens personkrets. I personkrets tre omfattas i princip alla funktionsnedsättningar oavsett diagnos. För att omfattas av lagen

Fel! Okänt namn på

ska funktionshindret vara stort och varaktigt och förorsaka betydande svårigheter i den dagliga livsföringen. ”Exempel på sådana funktionshinder kan vara människor med uttalade rörelsehinder, med grava syn- och hörselskador eller med svårartade effekter av sjukdomar som t ex diabetes eller hjärt- och lungsjukdomar.” (prop 1992/93:159, s 55).

Barn och vuxna med grava synskador, men inga ytterligare funktionsnedsättningar, kan alltså enligt lagens förarbeten ingå i personkretsen för LSS. Men efter en dom i Regeringsrätten (RÅ 1999 ref 54) har deras möjlighet att få ledsagning eller andra insatser enligt LSS begränsats. I många kommuner har domen nämligen kommit att tolkas som att personer med grava synskador inte tillhör personkretsen. Rättsläget blir inte klarare av att likartade mål om ledsagarservice för gravt synskadade bedöms olika i olika kammarrätter (se till exempel Kammarrätten i Göteborgs mål nr 7272-09 och kammarrätten i Stockholm, som ofta inte ens meddelar prövningstillstånd för dem som fått avslag av kommun och länsrätt, till exempel mål nr 2852-09). Detta skulle kunna innebära att en person som t ex bor i Västsverige och blir nekad ledsagning enligt LSS av sin kommun har en viss chans att bli beviljad det ändå genom att gå vidare till domstol. Den som bor i Stockholmstrakten och nekas ledsagning av kommunen och förvaltningsdomstol blir däremot kanske oftare utan ledsagning enligt LSS, då kammarrätten till synes inte meddelar prövningstillstånd lika ofta.

De insatser som oftast efterfrågas av personer med grava synskador är ledsagarservice och kontaktperson. Tillgång till ledsagare kan vara det som avgör om en person med synskada kan förflytta sig inomhus eller utomhus i okänd miljö. I vissa fall fordras ledsagare även i känd miljö, om det handlar om ett större område, föränderliga ytor, mycket folk, vid resor. Tillgång till kontaktperson kan också vara det som avgör om en person med synskada kan ta del av sin post, sköta inköp av kläder och mat, studera och hålla överblick över sitt hem och bostad. Utan ledsagare eller kontaktperson är inte ens den närmaste hemmiljön fullt tillgänglig för en person med synskada.

För att barn och ungdomar med grava synskador ska ges möjlighet att upptäcka sin omvärld, leka med jämnåriga och delta i aktiviteter måste de få stöd i form av ledsagare och kontaktpersoner i vissa lägen. Det är varken rimligt att kräva eller önskvärt att en förälder är närvarande i barnets alla vardagliga aktiviteter. Föräldrar till barn och ungdomar med synskada behöver nära kontakt med sitt barns förskola eller skola och behöver därför kontaktdagar precis som föräldrar till barn med andra funktionsnedsättningar.

Det är tydligt att den rättspraxis som har växt fram inskränker möjligheten till ledsagning och annat stöd enligt LSS för gravt synskadade på ett sätt som inte var avsikten när lagstiftningen antogs. Regeringen bör därför överväga initiativ till att tydliggöra lagstiftningen, så att fler människor med grava synskador får de insatser som de har behov av. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 25 oktober 2010

Johan Pehrson (FP)